

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นิติกรปฏิบัติการ

กระทรวงการต่างประเทศ

ความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีสอบ

ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) โดยวิธีการสอบข้อเขียน ประกอบด้วย

- ♦ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ (40 คะแนน)
- ♦ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (40 คะแนน)
- ♦ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (40 คะแนน)

♦ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทั่วไป (40 คะแนน)

- ♦ ความรู้ภาษาอังกฤษ (40 คะแนน)

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือสอบนิติกรปฏิบัติการ
กระทรวงการต่างประเทศ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดทำขึ้นและจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (พิชิตอร์ตั้ง ยาน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

**คู่มือเตรียมสอบ
นิติกรปฏิบัติการ
กระทรวงการต่างประเทศ**

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ราคา 270-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ กระทรวงการต่างประเทศ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณใคร่ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศ	1
➤ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ	8
✦ แนวข้อสอบ กฎหมายระหว่างประเทศ	18
➤ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	40
✦ แนวข้อสอบ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562	68
➤ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542	73
✦ แนวข้อสอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2562	129
✦ แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	134
✦ แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายอาญา	155
✦ แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	179
✦ แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	201
✦ แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป	222
➤ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	230
✦ แนวข้อสอบ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	234
✦ แนวข้อสอบ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8 พ.ศ. 2553	240
✦ แนวข้อสอบ ภาษาอังกฤษ	259
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	274

เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศ

> ประวัติความเป็นมากระทรวงการต่างประเทศ

การต่างประเทศเป็นภารกิจซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด เนื่องจากตระหนักถึงคุณค่าของการดำรงและส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตรกับ ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ด้วยสันติวิธี ดังนั้นกระทรวงการต่างประเทศจึงเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง จึงมีประวัติอันยาวนานและมีบทบาทที่ค่อนข้างชัดเจนในทุกยุคสมัย โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศชาติประสบภัยคุกคามจากภายนอกหรือในช่วงที่มีความจำเป็นต้องแสวงหาประโยชน์และความร่วมมือจากประชาคมระหว่างประเทศนั้นในปัจจุบัน

ตราบัวแก้วซึ่งเป็นรูปเทพยดานั่งในดอกบัว ถือดอกบัวข้างขวา ถือวชิระข้างซ้ายนั้น เป็นตราของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งใช้มาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตราบัวแก้วเป็นตราซึ่งเจ้าพระยาคลังใช้ประทับในเอกสารของกรมเจ้าท่าและที่ เกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศ เช่น สนธิสัญญาต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2418 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกราชการด้านการคลังออกจากกรมท่า ตราบัวแก้วจึงเป็นตราประจำตำแหน่งเสนาบดีจตุสดมภ์ กรมท่า และต่อมาเมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดระบบราชการใหม่โดยแบ่งเป็น 12 กระทรวง ตราบัวแก้ว จึงเป็นตราประจำเสนาบดีว่าการต่างประเทศ และกลายมาเป็นตราของกระทรวงการต่างประเทศ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงสถาปนากระทรวงการต่างประเทศ

เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2418

การสถาปนากระทรวงการต่างประเทศ

ในตอนต้นของรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น การต่างประเทศ และการคลังของแผ่นดินยังอยู่รวมกันภายใต้เสนาบดีจตุสดมภ์กรมท่า

เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดีเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศคนแรก
ระหว่างปี 2418-2428

พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินธิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ระหว่างปี 2495-2501
ทรงเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสมัชชาใหญ่องค์การ สหประชาชาติ ระหว่างปี 2499-2500

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบรรลุนิติภาวะ และทรงบริหารราชการแผ่นดินโดยสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2416 นั้น การติดต่อกับต่างประเทศโดยเฉพาะระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลตะวันตก ได้กลายเป็นราชการประจำและในขณะเดียวกันปัญหาสำคัญที่รัฐบาลประสบคือ การคลังของแผ่นดิน เนื่องจากก่อนหน้านี้การเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นรายได้หลักของแผ่นดินได้กระจายอยู่ตามส่วนราชการ ต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงแก้ไขปัญหการคลังเป็น เรื่องแรก โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2416 เพื่อเป็นที่รวบรวมรายได้แผ่นดินและตรวจภาษีอากรของส่วนราชการต่าง ๆ และเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกกรมพระคลังมหาสมบัติออกจากกรมท่า พร้อมกันนั้นก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี (หัวม บุนนาค) ดำรงตำแหน่ง "ผู้ว่าการต่างประเทศ" และให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยาบำราบปรปักษ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ ด้วยเหตุนี้ จึงถือว่าวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 เป็นวันสถาปนากระทรวงการต่างประเทศ

➤ วิวัฒนาการของกระทรวงการต่างประเทศ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการฯ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

12 มิถุนายน พ.ศ. 2428 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2466

ถึงแม้ว่ากรมพระคลังมหาสมบัติจะได้แยกออกไปจากกรมท่า และมีได้อำนาจได้เสนาบดีจตุสดมภ์กรมท่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2418 แล้วก็ตาม แต่กรมท่าก็ยังมีส่วนราชการซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศ หัวเมืองขึ้นและศาลอยู่ในสังกัดอีกจำนวนหนึ่ง

การโอนส่วน ราชการซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศไปสังกัดกระทรวงหรือกรมอื่นได้เริ่มขึ้น โดยการโอนกรมอาศานิคมซ้าย - ขวา ไปสังกัดกระทรวงกลาโหม และโอนกรมพระคลังราชการกับกรมพระคลังปากไปสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในปี พ.ศ. 2430

โอนศาลกรมท่ากลาง ศาลกรมท่าซ้าย ศาลกรมท่าขวา และศาลต่างประเทศ ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ในคราวที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกระทรวงนั้น เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2434

โอนหัว เมืองขึ้น 14 เมืองไปสังกัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อคราวที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการแบ่งหน้าที่ระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2437

โอนกรมท่าซ้ายไปสังกัดกระทรวงนครบาลเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2453 และโอนกรมท่าขวาไปสังกัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2470

ในการแปรสภาพกรมท่ากลางให้เป็นกระทรวงการ ต่างประเทศตามแนวทางบรรดาอารยประเทศนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการฯ ได้ทรงดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบบริหาร ราชการแผ่นดินตามพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการขอพระราชทานที่ ทำการเสนาบดีและข้าราชการทุกคนแทนการใช้วัง หรือบ้านของเสนาบดีเป็นที่ทำการ ซึ่งก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานวังสราญรมย์ให้ใช้เป็นที่ทำาการแห่งแรก เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2428 โดยใช้ชื่อว่า "ศาลาว่าการต่างประเทศ" และยังไม่ใช้ชื่อว่า "กระทรวงการต่างประเทศ" ถึงแม้ว่าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการฯ จะทรงใช้ตำแหน่ง "เสนาบดีว่าการต่างประเทศ" แล้วก็ตาม สำหรับชื่อ "กระทรวงการ

ต่างประเทศ" นั้น ปรากฏว่าได้เริ่มใช้เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยกเลิก ระบบจตุสดมภ์และ ทดลองใช้ระบบเสนาบดีสภาเมื่อปี พ.ศ. 2431 โดยกระทรวงการต่างประเทศเป็นหนึ่งในสี่กระทรวงแรกของ แผ่นดิน และต่อมาในปี พ.ศ. 2435 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ระบบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่ง ประกอบด้วยส่วนราชการ 12 กระทรวง และเสนาบดีสภาเป็นการถาวร กระทรวงการต่างประเทศก็เป็น 1 ใน 12 กระทรวงดังกล่าว

สำหรับการจัด ระบบการปฏิบัติราชการในศาลาว่าการต่างประเทศ และกระทรวงการต่างประเทศนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการฯ ได้ทรงริเริ่มการใช้ระบบสารบรรณและบรรณสารตาม แบบสากล การใช้ระบบเงินเดือน การจัดทำทะเบียนประวัติ และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง ต่าง ๆ ให้แน่ชัด

กระทรวงการต่างประเทศได้มีวิวัฒนาการมาโดยลำดับ จนถึงปัจจุบัน

➤วิสัยทัศน์

องค์กรนำในการขับเคลื่อนนโยบายการต่างประเทศไทยอย่างมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

➤พันธกิจ

1. ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อ ความท้าทายด้านความมั่นคงจากภายนอก และลดความเสี่ยงหรือป้องกันปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ของไทยในอนาคต
2. ส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีด ความสามารถของไทยและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. เสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาของไทยที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่าง ประเทศ
4. ส่งเสริมบทบาท อำนาจต่อรอง เกียรติภูมิ และสถานะของไทยในประชาคมโลก และเพิ่มพูน ผลประโยชน์ของไทยและคนไทยในการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมโลก
5. พัฒนาการดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้มีพลวัตและมีเอกภาพ เกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนใน ประเทศ

➤ค่านิยม

๑. สร้างสรรค์และเปิดกว้าง (Constructive) : มีความคิดริเริ่ม ทำงานอย่างสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น และมีความพร้อมที่จะปรับตัว
๒. รับผิดชอบ (Accountable) : รับผิดชอบต่อหน้าที่และองค์กร ทำงานด้วยความเสียสละ อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้
๓. พึ่งพาได้ (Reliable) : มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจของประชาชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในด้านการต่างประเทศ
๔. มุ่งผลสัมฤทธิ์และความเป็นเลิศ (Excellent) : ความเป็นมืออาชีพ มุ่งมั่นทำงานให้มีผลสำเร็จและมี

ประสิทธิภาพ มั่นคงในหลักการ ยึดถือจริยธรรมและความเป็นธรรม

>นโยบายการต่างประเทศ

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ข้อ 4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก

การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก

ในโอกาสที่ประเทศไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี 2562 รัฐบาลจะใช้โอกาสนี้ในการสร้างบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก เพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทนำในการพัฒนาและสร้างความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะดำเนินการ ดังนี้

สร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในภูมิภาคและเวทีโลก

ดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ และในเวทีโลกอย่างสมดุลและมีเสถียรภาพ บนพื้นฐานของหลักการการไว้เนื้อเชื่อใจกัน การเคารพซึ่งกันและกัน และการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน เน้นย้ำความสำคัญของการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในประชาคมโลก รวมทั้งมีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ

เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียน

ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของไทย ผลักดันให้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับประเทศ คู่เจรจา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” และเป็นแกนกลางของอาเซียนในการสนับสนุนให้เกิดสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนในภูมิภาค

ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแสวงหาโอกาสทางการค้า การลงทุน องค์ความรู้และนวัตกรรมกับประเทศที่มีศักยภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อาทิ ยุโรป ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ และสนับสนุนการขยายธุรกิจในสาขาที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ ส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรมของไทยด้วยการส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างการรับรู้ที่กว้างขวางมากขึ้นในเวทีโลก

ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคง

เพื่อรับมือกับภัยความมั่นคงในรูปแบบใหม่ อาทิ ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และปัญหาข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยและความมั่นคงของมนุษย์

ขับเคลื่อนงานการทูตเชิงรุกเพื่อประชาชน

เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย แรงงานไทย และภาคเอกชนไทยในต่างประเทศ ส่งเสริมบทบาทของชุมชนไทยในการร่วมเชิดชูผลประโยชน์ของไทยในต่างประเทศ

นายคอน ปรมัตถ์วินัย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

➤ โครงสร้าง

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 สาขา ดังนี้

1. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ได้แก่ กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในฐานะที่รัฐเป็นนิติบุคคล แผนกนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความสัมพันธ์ทางการทูต การทำสนธิสัญญา และการทำสงคราม
2. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล เป็นกฎหมายที่บังคับเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐในทางแพ่ง เช่น การสมรส การหย่า การได้สัญชาติ การสูญเสียสัญชาติ เป็นต้น
3. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา เป็นกฎหมายที่กำหนดความ สัมพันธ์ระหว่างรัฐในคดีอาญา เมื่อพลเมืองของรัฐกระทำความผิดกฎหมายอาญา เช่น การกำหนดอำนาจที่จะบังคับและปฏิบัติต่อชาวต่างประเทศ

1. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

1. รัฐ เป็นบุคคลดั้งเดิมหรือเป็นบุคคลหลักในกฎหมายระหว่างประเทศรัฐเกิดขึ้นโดย องค์ประกอบทางข้อเท็จจริงมีสิทธิและหน้าที่ที่สมบูรณ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศและมีความ เท่าเทียมกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ
 2. องค์การ ระหว่างประเทศเป็นบุคคลลำดับรองในกฎหมายระหว่างประเทศเกิดขึ้น โดยความตกลง ระหว่างรัฐ มีความสามารถตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จำกัดภายในขอบเขตของความตกลงก่อตั้ง องค์การระหว่างประเทศนั้นๆ
 3. โดยทั่วไปแล้วปัจเจกชนไม่มีสิทธิความรับผิดชอบและใช้สิทธิในทางระหว่างประเทศได้โดยตรงตามกฎหมายระหว่างประเทศ ยกเว้นในบางกรณีที่มีขอบเขตที่จำกัดอย่างมาก
 4. บรรษัทข้ามชาติไม่ได้รับการยอมรับว่ามีสภาพเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศแต่มีสถานะเป็นเพียงบุคคลตามกฎหมายภายในเท่านั้น
- รัฐ

1. รัฐมีหลัก 3 ประการ คือดินแดน ประชากร และรัฐบาล คำจำกัดความของรัฐเป็นแนวความคิดทางรัฐศาสตร์มากกว่าทางนิติศาสตร์ เนื่องจากรัฐเกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงของการใช้อำนาจดินแดนและประชากร
 2. การรับรองรัฐ มีผลเสมือนเป็นการประกาศว่ารัฐ ได้เกิดขึ้นมาแล้ว รัฐที่ได้รับการรับรองจะมีความสามารถในการทำนิติกรรมระหว่างประเทศได้อย่าง สมบูรณ์
 3. การรับรองรัฐขึ้นอยู่กับการใช้ดุลพินิจของรัฐผู้ให้การรับรอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ
 4. รัฐมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกันตามกฎหมาย หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐคือ การไม่เข้าแทรกแซงต่อกิจการภายในของรัฐอื่น
1. การสืบสิทธิของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาตั้งอยู่บนพื้นฐานของความประสงค์ของรัฐผู้สืบสิทธิและการพิทักษ์ผลประโยชน์ของรัฐที่สาม
 2. การสืบสิทธิของรัฐในเรื่องอื่นๆ นำหลักของความยุติธรรม (equity) มาปรับใช้เพื่อแบ่งความรับผิดชอบ

รัฐอาจให้ความคุ้มครองทางการทูตต่อคนในชาติของตนได้เมื่อ

- (1) คดีถึงที่สุดในศาลของรัฐผู้รับแล้ว
- (2) การกระทำของรัฐผู้รับทำให้เกิดผลเสียหายทางกระบวนการยุติธรรม
- (3) ความผิดนั้นจะต้องปราศจากเจตนามิชอบ
- (4) รัฐผู้ให้ความคุ้มครองเป็นผู้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่าสมควรที่จะให้ความคุ้มครองทางการทูตหรือไม่
- (5) เป็นการให้ความคุ้มครองแก่คนชาติของตนหรือแก่คนชาติอื่นที่มีความตกลงกำหนดให้รัฐนั้นเป็นผู้ให้ความคุ้มครองแทนได้

เขตแดนของรัฐ

1.เขตแดนเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตของดินแดนที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐ กำหนดขอบเขตแห่งการมีสิทธิและหน้าที่ระหว่างประเทศของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกจากกันโดยเด็ดขาด เว้นแต่กรณีที่มีรัฐต่างๆ ได้แสดงเจตจำนงในการให้ความร่วมมือระหว่างกันในรอบของความร่วมมือที่ได้ตกลงระหว่างกันไว้ เขตแดนจึงเป็นทั้งเครื่องชี้แสดงและจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐในประชาคมระหว่างประเทศ

2.องค์ประกอบของดินแดนของรัฐ คือพื้นดิน ใต้ดิน น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต และน่านฟ้าเหนือดินแดน น่านน้ำภายในและทะเลอาณาเขต

3.แม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ อ่าวและช่องแคบ ก็เป็นองค์ประกอบของเขตแดนของรัฐซึ่งอาจมีลักษณะเป็นเขตแดนภายในของรัฐ หรือเป็นเขตแดนระหว่างประเทศได้

4.รัฐ ที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ ได้แก่ รัฐที่มีดินแดนประกอบไปด้วยเกาะหลายเกาะ การกำหนดขอบเขตของเขตแดนของรัฐนั้นจึงแตกต่างจากการกำหนดขอบเขตของเขตแดนของ รัฐทั่วไป รวมทั้งการกำหนดน่านน้ำ และทะเลอาณาเขตของเกาะด้วย รัฐชายฝั่งที่มีลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ก็จะได้รับการกำหนดเขตแดนที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ทั่วไปด้วยเช่นกัน

5.การกำหนดเส้นเขตแดนของรัฐมีทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมักจะอาศัยอุปสรรคทางภูมิศาสตร์เป็นแนวเขตแดน ได้แก่ สันเขา สันปันน้ำ แม่น้ำ ลำน้ำ ทะเลสาบ ซึ่งแบ่งแยกดินแดนของรัฐตามธรรมชาติ ส่วนการกำหนดเส้นเขตแดนทางอากาศมักจะเป็นน่านฟ้าเหนือขอบเขตอันเป็นเส้นเขตแดนทางพื้นดิน และทะเลอาณาเขต กล่าวคือน่านฟ้าเหนือพื้นดิน น่านน้ำภายใน และทะเลอาณาเขต

6.ขั้นตอนและวิธีการกำหนดเส้นเขตแดนกระทำโดยคณะกรรมการป้องกันเขตแดน คณะกรรมการกำหนดจุดพิพาท และคณะกรรมการปักหลักเขต ซึ่งมักจะเป็นคณะกรรมการผสมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคของภาคี คู่สัญญา และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งสามจะเป็นไปตามที่รัฐภาคีกำหนด โดยทำให้การกำหนดเส้นเขตแดนเป็นไปตามที่ภาคีคู่สัญญาได้ตกลงกันไว้

เขตอำนาจรัฐ หมายถึงอำนาจตามกฎหมายของรัฐเหนือบุคคล ทรัพย์สิน หรือเหตุการณ์ต่างๆ

1.เขตอำนาจรัฐ อาจจำแนกตามเนื้อหาของอำนาจได้เป็น 2 ประเภทคือ

- (1) เขตอำนาจในการสร้างหรือบัญญัติกฎหมาย
- (2) เขตอำนาจในการบังคับการตามกฎหมาย

2.การใช้เขตอำนาจย่อมเป็นไปตามกฎหมายภายในของรัฐ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายระหว่างประเทศด้วย กล่าวคือ รัฐสามารถใช้เขตอำนาจของตนเหนือบุคคล ทรัพย์สินหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตามกฎหมายภายใน โดยมีการเชื่อมโยงบางประการ ซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศรับรอง

3.เขตอำนาจของรัฐมีมูลฐานมาจากหลักการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

(1) หลักดินแดน Territorial Principle

(2) หลักสัญชาติ National Principle

(3) หลักผู้ถูกกระทำ Passive Personality Principle

(4) หลักป้องกัน Protective Principle

(5) หลักสากล Universality Principle ซึ่งแต่ละหลักการดังกล่าวมีสาระสำคัญที่สนับสนุนการใช้เขตอำนาจรัฐด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

เขตแดนของรัฐ

1.เขตแดนเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตของดินแดนที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐ กำหนดขอบเขตแห่งการมีสิทธิและหน้าที่ระหว่างประเทศของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และแบ่งแยกอำนาจของรัฐออกจากกันโดยเด็ดขาด เว้นแต่กรณีที่มีรัฐต่างๆ ได้แสดงเจตจำนงในการให้ความร่วมมือระหว่างกันในรอบของความร่วมมือที่ได้ตกลงระหว่างกันไว้ เขตแดนจึงเป็นทั้งเครื่องชี้แสดงและจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐในประชาคมระหว่างประเทศ

2.องค์ประกอบของดินแดนของรัฐ คือพื้นดิน ใต้ดิน น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต และน่านฟ้าเหนือดินแดน น่านน้ำภายในและทะเลอาณาเขต

3.แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ อ่าวและช่องแคบ ก็เป็นองค์ประกอบของเขตแดนของรัฐซึ่งอาจมีลักษณะเป็นเขตแดนภายในของรัฐ หรือเป็นเขตแดนระหว่างประเทศได้

4.รัฐ ที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ ได้แก่ รัฐที่มีดินแดนประกอบไปด้วยเกาะหลายเกาะ การกำหนดขอบเขตของเขตแดนของรัฐนั้นจึงแตกต่างจากการกำหนดขอบเขตของเขตแดนของรัฐทั่วไป รวมทั้งการกำหนดน่านน้ำ และทะเลอาณาเขตของเกาะด้วย รัฐชายฝั่งที่มีลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ก็จะได้รับการกำหนดเขตแดนที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ทั่วไปด้วยเช่นกัน

5.การกำหนดเส้นเขตแดนของรัฐมีทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมักจะอาศัยอุปสรรคทางภูมิศาสตร์เป็นแนวเขตแดน ได้แก่ สันเขา สันปันน้ำ แม่น้ำ ลำน้ำ ทะเลสาบ ซึ่งแบ่งแยกดินแดนของรัฐตามธรรมชาติ ส่วนการกำหนดเส้นเขตแดนทางอากาศมักจะเป็นน่านฟ้าเหนือขอบเขตอันเป็นเส้นเขตแดนทางพื้นดิน และทะเลอาณาเขต กล่าวคือน่านฟ้าเหนือพื้นดิน น่านน้ำภายใน และทะเลอาณาเขต

6.ขั้นตอนและวิธีการกำหนดเส้นเขตแดนกระทำโดยคณะกรรมการป้องกันเขตแดน คณะกรรมการกำหนดจุดพิกัด และคณะกรรมการปักหลักเขต ซึ่งมักจะเป็นคณะกรรมการผสมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคของภาคีสัญญา และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งสามจะเป็นไปตามที่รัฐภาคีกำหนด โดยทำให้การกำหนดเส้นเขตแดนเป็นไปตามที่ภาคีสัญญาได้ตกลงกันไว้

องค์การระหว่างประเทศ

1. สภาพ บุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศอาจปรากฏโดยชัดแจ้งใน เอกสาร ก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศหรือโดยนัยจากเอกสารก่อตั้งองค์การ ระหว่างประเทศและถูกทำให้ชัดเจนและ มั่นคงขึ้น (Consolidated) โดยทางปฏิบัติขององค์การระหว่างประเทศนั่นเอง

2. ความสามารถในการกระทำตามกฎหมายระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศแต่ละองค์การ อาจ ไม่เท่าเทียมกัน โดยขึ้นอยู่กับความตกลงก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้นๆ หรือบางกรณีอาจเป็นผลมาจากการมี อำนาจโดยปริยาย และการตีความความตกลงก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั่นเอง

3. องค์การระหว่างประเทศมีความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ หากกระทำการละเมิดพันธกรณี ตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ตัวอย่างคดีเมือง

“คดีการเมือง” คดี นายปิ่น จักกะพาก นั้น คงจำกันได้ว่าทางการไทยได้ร้องขอให้ส่งตัวเป็น ผู้ร้ายข้ามแดนมายังประเทศไทย โดยกล่าวหานายปิ่นกระทำความผิดอาญาในประเทศไทยรวม 45 ข้อหา โดยนายปิ่นถูกจับตัวใน กรุงลอนดอนเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2542 และถูกนำตัวขึ้นดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้าม แดนที่ศาลแขวง Bow Street Magistrates’ Court นาย ปิ่นได้ต่อสู้คดี และได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมี ประกันศาลแขวงดังกล่าวได้ไต่สวนพยานหลัก ฐานทั้งสองฝ่ายแล้วได้มีพิพากษาเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2544 ว่านาย ปิ่นมีความผิดเพียง 7 ข้อหา จึงพิพากษาให้ส่งตัวนายปิ่นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ทางการไทย แต่ นายปิ่นได้อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลสูง โดยศาลสูงได้วินิจฉัยคดีทั้ง 7 ข้อหาโดยละเอียดว่าโจทก์มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะรับฟัง ได้หรือไม่ว่าจำเลย ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของรัฐบาลไทย ท้ายสุดศาลสูงได้ มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2544 โดยพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลแขวง ยกฟ้องคดีทุกข้อหาและปล่อยตัวนายปิ่นพ้นข้อหาไป โดยศาลได้ วินิจฉัยในประเด็นสำคัญว่าโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานใดๆ บ่งชี้หรือสนับสนุนข้อพิพาทได้ว่านายปิ่น กระทำการโดยมีเจตนาทุจริตตามข้อ กล่าวหา และยังไม่พยานหลักฐานเพียงพอที่คณะผู้พิพากษาจะวินิจฉัย ลงโทษนายปิ่นได้

กรณี ของนายปิ่นไม่เป็นความผิดตามกฎหมายอังกฤษ เพราะสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทยกับอังกฤษ นั้น จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าข้อกล่าวหาในความผิดของนายปิ่นตามที่ทางการไทยกล่าว อ้างนั้น หากเกิดขึ้นใน ประเทศอังกฤษจะเป็นความผิดตามกฎหมายอังกฤษหรือไม่ (Double Criminality) แต่ปรากฏว่าพยานหลักฐาน ของฝ่ายไทยยังไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำ ของนายปิ่นผิดต่อกฎหมายอังกฤษด้วย ซึ่งคดีดังกล่าวได้ถึง ที่สุดแล้วและรัฐบาลไทยไม่สามารถนำตัวนายปิ่นมาดำเนิน คดีที่ประเทศไทยได้จนบัดนี้ต่าง ประเทศที่จะนำมา บังคับใช้ แต่ถ้าหากเนื้อหากฎหมายต่างประเทศนั้นไม่สอดคล้องกับความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมแล้ว ศาลก็จะ ไม่พิจำเอากฎหมายนั้นมาใช้บังคับซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของ ประชาชนตามกฎหมายภายในมืออยู่ 2 ลักษณะคือ อย่าง ไรก็ตาม การตีความในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ใน กรณีเกี่ยวกับอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพเมื่อปลาย พ.ศ. 2543 ซึ่งให้ความหมายอย่างกว้างกับคำว่า เขต อำนาจแห่งรัฐ ให้หมายถึงขอบเขตหรือสภารัตถะของอำนาจรัฐ อันจะทำให้เกิดความยุ่งยากขึ้นในทางปฏิบัติใน อนาคต เนื่องจากจะทำให้การทำสนธิสัญญาทั้งปวง ซึ่งในทุกกรณีมีผลเปลี่ยนแปลงหรือจำกัดอำนาจรัฐ ต้องผ่าน

ความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติอย่างไม่มีข้อกเว้น

แนวทางปฏิบัติของศาลไทยเกี่ยวกับการปรับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ

สำหรับ ทางปฏิบัติของประเทศไทยในเรื่องนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยหลักการแล้ว ในกรณีที่เป็นการกฎหมายระหว่างประเทศที่อยู่ในรูปของสนธิสัญญา ระบบกฎหมายไทยจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดและทฤษฎีของ “สำนักทวินิยม” กล่าว คือถ้ายังไม่มีกฎหมายรองรับการนำเอากฎหมายระหว่างประเทศมาปรับใช้ในประเทศไทย จะต้องผ่านกระบวนการรับเอาเสียก่อน ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการออกกฎหมายอนุวัติการ โดยการแปรรูปให้เป็นกฎหมายในประเทศ หรือแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ให้ครอบคลุมถึงข้อตกลงทั้งหมดในสนธิสัญญานั้นก็ได้ โดยทางปฏิบัติจริง ในบางกรณีองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายบริหารอาจจะนำมาใช้บังคับโดยตรง โดยยังไม่มีกฎหมายรองรับหรือมีกฎหมายอนุวัติการ เมื่อมีความจำเป็นของรัฐ (raison d’Etat) ที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญานั้นๆ หรือเมื่อลักษณะของข้อตกลงในสนธิสัญญากำหนดและปักปันเขตแดน สนธิสัญญาการบินพลเรือน หรือสนธิสัญญาที่ให้สิทธิแก่รัฐ เช่น ในเรื่องการค้ากำหนดอาณาเขตทางทะเล เป็นต้น

2.กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

หมายถึง ความถึง กฎเกณฑ์ที่ใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนที่มีจุดนิติสัมพันธ์กับ กฎหมายหลายระบบในความสัมพันธ์ทางแพ่งและพาณิชย์ รวมตลอดถึงกฎเกณฑ์ที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนต่างด้าวในดินแดนของรัฐอีก รัฐหนึ่ง

บ่อเกิดกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

1. บ่อเกิดหรือที่มาจากภายในประเทศ ได้แก่ กฎหมายลายลักษณ์อักษร ได้แก่

1.1 เกี่ยวกับการแบ่งสรรเอกชนระหว่างประเทศ เช่น พรบ.สัญชาติ พ.ศ. 2508, ปพพ.เรื่องภูมิลำเนา และถิ่นที่อยู่, พรบ.ว่าด้วยการขัดกันของกฎหมาย เป็นต้น

1.2 สิทธิและฐานะคนต่างด้าว มีกฎหมายเกี่ยวข้องหลายฉบับทั้งทางตรงและอ้อม เช่น พรบ.การทำงานของคนต่างด้าว, พรบ.เรือไทย พ.ศ. 2481, พรบ.ทะเบียนคนต่างด้าว, ประมวลที่ดิน พ.ศ. 2497 เป็นต้น

1.3 เกี่ยวกับการขัดกันของกฎหมาย มีพรบ.ที่เกี่ยวข้อง คือ พรบ.ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย, ปวพ. ม.4, 7, 34, พรบ.ล้มละลาย

2. บ่อเกิดหรือที่มาระหว่างประเทศ ได้แก่ ข้อตกลงกันระหว่างรัฐ อาจทำเป็นสนธิสัญญา เช่น อนุสัญญากรุงเฮก ว่าด้วยสัญชาติ ค.ศ. 1896, อนุสัญญาว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง ค.ศ. 1905, อนุสัญญาว่าด้วยการสมรส ค.ศ. 1902, การคุ้มครองคนต่างด้าว ตามมาตรฐานสากล, ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติ ค.ศ. 1942 กฎหมายประเพณีระหว่างประเทศ เช่น หลักเรื่องสังหาริมทรัพย์เคลื่อนที่ติดตามบุคคล, กฎหมายที่อยู่ในรูปจารีตประเพณีการค้าระหว่างประเทศ, คำพิพากษาระหว่างประเทศ ของศาลประเทศต่างๆ เช่นคดีโนดเตอโบม เกี่ยวกับสัญชาติของบุคคล ระหว่างชาติลิเคนสไตร์น กับกัวเตมาลา คดีบาร์เซโลน่า ค.ศ. 1970 เรื่องสัญชาตินิติบุคคล ระหว่างเบลเยียมกับสเปน, คดีเกี่ยวกับอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1902 เกี่ยวกับเรื่องผู้พิทักษ์ผู้เยาว์ ระหว่างสวีเดนกับเนเธอร์แลนด์ ค.ศ. 1958

ขอบข่ายของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล มีขอบข่าย ครอบคลุม ถึงเรื่องสำคัญอยู่ 4 เรื่องด้วยกัน

1) การแบ่งสรรเอกชนระหว่างประเทศ หมายความว่า การจำแนกเอกชนว่าควรจะสังกัดอยู่ในรัฐใดและจะใช้เครื่องมืออะไรในการจำแนก เอกชนดังกล่าว ดังนั้น สัญชาติที่ดี ภูมิลำเนาที่ดี ถิ่นที่อยู่ที่ดี จึงเป็นองค์ประกอบที่เป็นจุดเกี่ยวข้องกับระบบกฎหมายภายใน

2) สิทธิและฐานะของคนต่างด้าว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองคนต่างด้าว ฐานะของคนต่างด้าวในฐานะของกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ สิทธิของคนต่างด้าวกำหนดโดยกฎหมายภายในและกฎหมายสนธิสัญญา

3) การขัดกันแห่งกฎหมาย เป็นหัวใจของการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล การขัดกันแห่งกฎหมายเป็นเรื่องกฎเกณฑ์ที่ช่วยหากกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับ คดี เมื่อคดีนั้นมีจุดนิติสัมพันธ์กับกฎหมายหลายระบบ

การ พิจารณาแผนกเอกชนระหว่างประเทศ เป็นเรื่องๆ หนึ่งในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลซึ่งมีประเด็นสำคัญอยู่สองประเด็น คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับการขัดกันแห่งอำนาจศาล กับการยอมรับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศแผนก คดีบุคคล

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ประกอบด้วย

- การได้สัญชาติและการถอนสัญชาติโดยการเกิด -ความสามารถ
- การได้สัญชาติและการถอนสัญชาติภายหลังการเกิด -แบบแห่งนิติกรรม
- สัญชาติของบุคคล -หนี้
- ทฤษฎีย้อนส่ง -การขัดกันแห่งกฎหมาย
- เขตอำนาจศาลไทย

ความจำเป็นของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ในระบบกฎหมายปัจจุบัน

1. หลักเรื่องการเมืองไทยของแต่ละรัฐ นิยามของว่ารัฐ คือ รัฐแต่ละรัฐต้องมีลักษณะ ดังนี้ คือ
 - 1) มีอธิปไตย เป็นของตนเอง ซึ่งแต่ละรัฐย่อมมีความเท่าเทียมและเสมอภาคกันระหว่างรัฐ
 - 2) มีดินแดนเหนือดินแดนและเหนือประชากรของตน
 - 3) มีสิทธิขาดในการเสนอกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายเหนือดินแดนและประชากรของตน ตามวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพอันเหมาะสมของตน
2. ความสัมพันธ์กันระหว่างรัฐ ปัจจุบันไม่มีรัฐใดที่อยู่โดดเดี่ยวรัฐเดียวในโลก เมื่อมีความสัมพันธ์กันกับรัฐอื่นไม่ว่าจะเป็นระหว่างรัฐกับรัฐหรือกับ องค์การระหว่างประเทศ หรือกับเอกชนก็ตาม ย่อมเกิดความสัมพันธ์ระหว่างกันขึ้น ในความสัมพันธ์นั้นย่อมต้องนำกฎหมายมาใช้ ความจำเป็นนี้คือ เมื่อรัฐแต่ละรัฐมีลักษณะเฉพาะตัวนิติสัมพันธ์ดังกล่าวจะบังคับกันอย่างไร

ดัง นั้นในแต่ละรัฐต้องจำต้องมีกฎเกณฑ์เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวนี้อ เพื่อให้ศาลสามารถนำเอากฎหมายของประเทศอื่นมาใช้บังคับแก่คดีที่มีองค์ ประกอบต่างชาติ ที่กำลังฟ้องอยู่ในศาลของตน เรียกกฎเกณฑ์นี้ว่า “กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย” (conflict of law) เป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ

วิวัฒนาการ ของวิธีการแก้ไขการขัดกันแห่งกฎหมายก่อนยุคที่จะมีทฤษฎีของการขัดกันแห่ง กฎหมาย ครั้น โบราณมนุษย์ได้รวมกันขึ้นเป็นชุมชนแต่ยังมีได้ก่อตั้งเป็นรัฐ หากแต่อยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นเหล่า มีจารีตประเพณี ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ศาสนาเป็นของตนเอง ซึ่งจากข้อเท็จจริงนี้ทำให้เห็นว่าสมาชิกของชุมชนโดยมต้องอยู่ ภายใต้อำนาจ บังคับแห่งชุมชนนั้น ประกอบด้วย ข้อเท็จจริงในคดีกับคำร้องขอของคู่ความโดยอ้างตัวกฎหมาย ประกอบ แต่ก่อนที่จะตัดสินคดี ศาลจึงต้องพิจารณาเสียก่อนว่าข้อกฎหมายที่ผู้เป็นฝ่ายในคดีกล่าวอ้างขึ้นมา นั้นมีความถูกต้องเพียงใดกับข้อเท็จจริงในข้อที่กล่าวอ้าง

1. การให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง การให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริงในกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล หมายความว่า ถ้านิติสัมพันธ์ใดมีความเกี่ยวข้องกับระบบกฎหมายหลายระบบหรือที่เรียกว่านิติ สัมพันธ์นั้นมียกประกอบต่างชาติ ศาลจำเป็นต้องให้ลักษณะข้อกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง ว่าข้อเท็จจริงนั้นๆ จะสังกัดอยู่ใน ปัญหากฎหมายประเภทใด สำหรับวิธีการแก้ไขการขัดกันแห่งกฎหมายในส่วนที่ เกี่ยวกับการให้ลักษณะ กฎหมายแก่ข้อเท็จจริงนั้น มีวิธีการอยู่ 3 ประการคือ

- 1) การให้ลักษณะแก่ข้อเท็จจริง โดยการใช้อกฎหมายของประเทศที่ศาลซึ่งพิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่
- 2) การให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริงโดยการใช้อกฎหมายของประเทศที่จะใช้บังคับแก่คดีนั่นเอง
- 3) การให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริงโดยการใช้แนวความคิดแห่งหลักสากลของกฎหมาย

2. การย้อนส่ง การย้อนส่งในกฎหมายระหว่างประเทศ คือ “การ ที่ทบบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการขัดกัน แห่งประเทศหนึ่ง กำหนดให้ใช้อกฎหมายของอีกประเทศหนึ่ง แต่กฎหมายของประเทศหลังนี้ย้อนส่งกลับมาให้ใช้ กฎหมายของประเทศแรกหรือย้อน ส่งไปให้ใช้อกฎหมายของประเทศที่สามบังคับแก่กรณี”

การย้อนส่ง จำแนกออกได้เป็นสองประเภทคือ

การย้อนส่งกลับ หมายความว่า การที่หลักเกณฑ์แห่งการขัด กันแห่งกฎหมายประเทศหนึ่งบัญญัติให้ใช้ กฎหมายภายในของอีกประเทศหนึ่ง แต่หลักเกณฑ์แห่งการขัดกันของกฎหมายประเทศหลังนี้ให้ใช้อกฎหมายของ ประเทศแรก

การย้อนส่งต่อไป หมายความว่า การที่หลักเกณฑ์แห่งการขัดกันแห่งกฎหมายประเทศหนึ่ง บัญญัติให้ใช้ กฎหมายภายในของอีกประเทศหนึ่ง แต่หลักเกณฑ์แห่งการขัดกันของกฎหมายประเทศหลังนี้ให้ใช้อกฎหมายของ ประเทศที่ สาม ข้อจำกัดของการนำเอากฎหมายต่างประเทศมาใช้บังคับ

ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีเมื่อ ได้พินิจดูหลักเกณฑ์แห่งการขัดกันแห่งกฎหมายแล้วก็จะทราบถึง กฎหมาย(มีต่อ)

3.กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา ประกอบด้วย

- ความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ
- การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ปัจจุบัน ลักษณะของการก่ออาชญากรรมมีความสลับซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้การกระทำความผิดต่างๆ สามารถที่จะกระทำข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสอง ประเทศหรือมากกว่านั้น ปัญหาคือหากผู้กระทำความผิดใน

ประเทศหนึ่งแล้วหลบหนีไปอยู่อาศัยหรือไปหลบ ซ่อนยังอีกประเทศหนึ่ง ประเทศผู้เสียหายย่อมไม่มีทางที่จะดำเนินคดีความผิดอาญากับบุคคลดังกล่าวได้ เพราะการที่ประเทศผู้เสียหายจะเข้าไปจับกุมผู้กระทำความผิดในประเทศอื่น เพื่อดำเนินคดี ก็เป็นการล่วงละเมิดอำนาจอธิปไตยของประเทศอื่น ๆ นั้น ขณะเดียวกันหลักทั่วไปที่ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดำเนินคดีอาญา คือ การนำตัวบุคคลผู้กระทำความผิดมาปรากฏตัวต่อศาล เพราะการฟ้องคดีอาญานั้นศาลไม่อาจพิพากษาลงโทษคดีอาญาแก่บุคคลผู้ไม่มาปรากฏ ตัวต่อศาลหรือพิพากษาไปเพียงฝ่ายเดียวอย่างเช่นในคดีแพ่งได้ เพราะฉะนั้นวิธีการที่ดีที่สุดในการเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ความร่วมมือของประเทศทั้งสองประเทศดังกล่าว โดยประเทศผู้เสียหายนั้นจะต้องทำการร้องขอไปยังประเทศที่ผู้กระทำความผิด นั้นไปอาศัยหรือหลบซ่อนอยู่ ให้ดำเนินการส่งตัวบุคคลดังกล่าวมาเพื่อดำเนินคดีอาญา และลงโทษตามกฎหมายของประเทศผู้เสียหาย ซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญานี้เรียกว่า “การส่งผู้ร้ายข้ามแดน”

วัตถุประสงค์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การ ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยจัดส่งผู้ที่กระทำความผิดหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดและหลบหนีไปยังประเทศอื่นคืน ไปยังประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา ตามปกติการกระทำความผิดนั้นจะต้องกระทำขึ้นในเขตอำนาจศาลของประเทศที่ร้องขอ และบุคคลผู้กระทำความผิดได้หลบหนีมาอยู่ในเขตอำนาจศาลของประเทศที่รับคำร้องขอ และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องเป็นการร้องขอโดยผ่านพิธีการทางการทูต ผู้ที่อาจถูกส่งเป็นผู้ร้ายข้ามแดนได้

1. ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลในสัญชาติของประเทศผู้ร้องขอ กรณีนี้ถือเป็นหลักสากลที่ทั่วโลกยอมรับให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันได้เสมอ เช่น คนไทยทำความผิดอาญาในประเทศไทยแล้วหลบหนีไปอยู่ในสหรัฐอเมริกาประเทศไทยก็ ขอให้สหรัฐอเมริกาส่งตัวคนไทยผู้นี้ข้ามแดนมาเพื่อพิจารณาคดีหรือเพื่อรับ โทษตามคำพิพากษาของศาลไทยในประเทศไทยได้ การที่ประเทศผู้ร้องขอต้องการบุคคลสัญชาติของตนเอง ประเทศผู้รับคำขอก็จะอนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามคำขอเสมอ

2. ผู้ กระทำความผิดเป็นบุคคลในสัญชาติของประเทศผู้รับคำขอ เป็นกรณีที่บุคคลในสัญชาติของประเทศหนึ่งกระทำความผิดแล้วหลบหนีกลับ ไปยัง ประเทศของตน ตามหลักทั่วไปประเทศเจ้าของสัญชาติผู้กระทำความผิดจะไม่ยอมส่งตัวผู้กระทำความผิดนั้นกลับ ไปให้ประเทศอื่นพิจารณาพิพากษาคดี โดยยึดถือหลักที่ว่า “ไม่ยอมส่งคนสัญชาติตนข้ามแดนให้ประเทศอื่น” ก็ สามารถกระทำได้ เช่น คนไทยไปกระทำความผิดทางอาญา ณ ประเทศฟิลิปปินส์แล้วหลบหนีกลับมายังประเทศไทย ประเทศไทยจะไม่ส่งคนไทยผู้นี้ข้ามแดนเพื่อไปให้ศาลฟิลิปปินส์พิจารณาพิพากษาคดีก็กระทำได้

3. ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลในสัญชาติของประเทศที่สาม ในกรณีนี้ตามธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศประเทศผู้รับคำร้องขอจะต้องแจ้งให้ประเทศที่สามที่เป็นเจ้าของสัญชาติผู้ กระทำความผิดทราบเสียก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป เพื่อรักษาสัมพันธไมตรีอันดีงามระหว่างประเทศ ซึ่งในทาง ปฏิบัติประเทศเจ้าของสัญชาติผู้กระทำความผิดก็จะสอบถามข้อเท็จจริงแห่งคดี แต่ไม่อาจห้ามมิให้ประเทศผู้รับคำขอส่งตัวข้ามแดนได้

ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

ความ ผิดที่จะถึงขนาดที่จะนำมาซึ่งการส่งตัวข้ามแดนนั้น ต้องเป็นความผิดทางอาญาที่มีโทษทางตาม

กฎหมายให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุก หรือทำให้ปราศจากเสรีภาพเป็นระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี ตามกฎหมายทั้งในประเทศผู้ร้องขอให้ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนและประเทศผู้รับคำร้องขอ และความผิดนั้นจะต้องไม่ขาดอายุความตามกฎหมายของประเทศที่ร้องขอ ประการสำคัญคือความผิดนั้นต้องไม่ใช่ความผิดทางการเมือง หรือความผิดที่เกี่ยวกับศาสนา

องค์กรตุลาการระหว่างประเทศ มีอยู่ ๒ องค์กร ดังนี้

1. ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือ ศาลโลก (International Court of Justice: ICJ)

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ศาลโลก” จัดตั้งขึ้นตามหมวด ๑๔ ของกฎบัตรสหประชาชาติ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๑๙๔๕ โดยมาตรา ๙๒ ของกฎบัตรสหประชาชาติกำหนดให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นองค์กรตุลาการใหญ่แห่งสหประชาชาติ และมาตรา ๙๑ กำหนดพันธกรณีของสมาชิก สหประชาชาติว่าต้องเป็นภาคีของธรรมนูญจัดตั้งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (Statute of the International Court of Justice)

รัฐ ที่มีใช้สมาชิกแห่งสหประชาชาติอาจเป็นภาคีในธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่าง ประเทศได้ตามเงื่อนไขที่สมาชิกทั่วไปจะกำหนดเป็นราย ๆ ไปตามข้อเสนอแนะของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และมาตรา ๙๔ กำหนดพันธกรณีของสมาชิกสหประชาชาติว่า สมาชิกสหประชาชาติรับที่จะปฏิบัติตามคำพิพากษาคัดสินของศาลยุติธรรมระหว่าง ประเทศในทุกคดีที่ตนเป็นคู่กรณี หากคู่กรณีในคดีหนึ่งคดีใดไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีอันเป็นหน้าที่ของตนโดยคำ พิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องเรียนต่อไปยังคณะมนตรีความมั่นคงได้ และถ้าคณะมนตรีความมั่นคงเห็นว่าจำเป็น ก็จะเสนอคำแนะนำหรือตกลงถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จผลตามคำพิพากษานั้นศาลยุติธรรมระหว่างประเทศถือเป็นองค์กรหลักเพียงองค์กรเดียวของสหประชาชาติที่มีที่ตั้งอยู่ในที่ตั้งของ องค์กรสหประชาชาติที่มลรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาโดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนั้นตั้งอยู่ที่กรุงเฮก ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ศาลนี้ประกอบด้วยผู้พิพากษา ๑๕ คน ซึ่งเลือกโดยที่ประชุมใหญ่สมัชชาแห่งสหประชาชาติและมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๙ ปี

การฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ แบ่งเขตอำนาจ(Jurisdiction) ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็นสองประเภท ดังนี้

ก. เขตอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท

ข. เขตอำนาจในการให้คำปรึกษา

2. ศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court: ICC)

จัดตั้งขึ้นโดยธรรมนูญจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ หรือที่รู้จักทั่วไปว่า “ธรรมนูญกรุงโรม” (Rome Statute of the International Criminal Court) ที่ เปิดให้มีการลงนามตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ขณะนี้ธรรมนูญกรุงโรมมีภาคีสมาชิกทั้งสิ้น ๑๑๔ ประเทศ ดังนั้น ศาลอาญาระหว่างประเทศจึงมีสถานะเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นอิสระ มิได้เกี่ยวพันโดยตรงกับสหประชาชาติ และมีได้เกี่ยวพันกับศาลยุติธรรมระหว่างประเทศหรือศาล โลก แม้จะมีที่ตั้งอยู่ที่ กรุงเฮก ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เช่นเดียวกับศาลโลกก็ตาม

สำหรับ ทวีปเอเชียมีเพียง ๑๕ ประเทศที่เป็นภาคีสมาชิก และในอาเซียนก็มีกัมพูชาเพียงประเทศเดียว ที่เป็น

รัฐภาคีของธรรมนูญกรุงโรม ส่วนประเทศไทยนั้นได้ลงนามในธรรมนูญกรุงโรมตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่ยังมีได้ให้สัตยาบันตามธรรมนูญกรุงโรม ศาลอาญาระหว่างประเทศมีเขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดอาหาร้ายแรงที่เกี่ยวกับสังคมโลกโดยรวม (Serious crimes of concern to the international community as a whole) อันได้แก่ “อาชญากรรม” ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ของธรรมนูญกรุงโรม อันได้แก่

- อาชญากรรมเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (The crime of genocide)
- อาชญากรรมต่อความเป็นมนุษย์ (Crimes against humanity)
- อาชญากรรมสงคราม (War crimes) และ
- อาชญากรรมเกี่ยวกับการรุกราน (The crime of aggression)

ทั้งนี้ มาตรา ๖-๘ ของธรรมนูญกรุงโรมจะกำหนดรายละเอียดของอาชญากรรมแต่ละประเภทไว้ ส่วนองค์ประกอบความผิดเป็นไปตาม Elements of Crimes ที่ออกตามความในมาตรา ๕ การพิจารณาของพนักงานอัยการได้ใน ๓ กรณี คือ

- (๑) รัฐภาคีได้ร้องทุกข์เกี่ยวกับอาชญากรรมนั้นต่อพนักงานอัยการ
 - (๒) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามหมวด ๑ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติได้ร้องทุกข์เกี่ยวกับอาชญากรรมนั้นต่อพนักงานอัยการ หรือ
 - (๓) พนักงานอัยการได้เริ่มสืบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมนั้นเองเมื่อได้รับคำร้องทุกข์จากผู้เสียหาย
- พนักงานอัยการจะดำเนินการตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๕๓ โดยจะต้องได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น (preliminary examination) และวิเคราะห์
- (๑) มีการกระทำอาชญากรรมนั้นขึ้นจริงหรือไม่และอาชญากรรมนั้นอยู่ในเขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศหรือไม่
 - (๒) ควร เสนออาชญากรรมนั้นต่อศาลอาญาระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาหรือไม่โดยคำนึงถึง ความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้น และมีการดำเนินคดีต่ออาชญากรรมนั้น โดยศาลภายในของรัฐนั้นตามหลักความ ยุติธรรมหรือไม่
 - (๓) การพิจารณาคดีต่ออาชญากรรมนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความยุติธรรมหรือไม่
- ทั้ง นี้ ในการได้สวนข้อเท็จจริง พนักงานอัยการมีอำนาจขอข้อมูลจากรัฐ องค์กรของสหประชาชาติ องค์การระหว่างรัฐบาล องค์กรเอกชน หรือแหล่งข้อมูลอื่นเพื่อประกอบการพิจารณาได้

แนวข้อสอบกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ 1. เหมย เกิดที่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2530 จากบิดาคนสัญชาติจีนและมารดาคนสัญชาติลาว ทั้งนี้ บิดาและมารดาของเหมยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน โดยบิดาของเหมยนั้นเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามา ทำวิจัยในประเทศไทย ส่วนมารดาเป็นผู้ที่ลักลอบเข้าประเทศไทยโดยผิดกฎหมายให้นักศึกษา วินิจฉัยว่าเหมยเป็นผู้ที่ได้รับสัญชาติไทยหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

หลักกฎหมาย พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2508

มาตรา 7 “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(3) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย” ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337

“ข้อ 1 ให้ถอนสัญชาติไทยของบรรดาบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย และในขณะที่เกิด บิดาหรือมารดานั้นเป็น

(3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”

พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 “บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทย โดยการเกิด

(1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย

(2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง”

พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง “ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิด บิดาตามกฎหมาย หรือบิดาซึ่งมิได้ สมรสกับมารดา หรือมารดาของผู้นั้นเป็น

(1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

(2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราว หรือ

(3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”

วินิจฉัย

กรณีตามอุทาหรณ์ การที่เหมยเกิดที่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2530 นั้น แม้เหมยจะเกิดในประเทศไทย เหมยก็ไม่ได้สัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 7 (3) เพราะเหมยเกิดในขณะที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 มีผลใช้บังคับ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515) เนื่องจากเหมยเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย และมารดาเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและเมื่อ พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประกาศใช้บังคับ เหมยก็ไม่ได้สัญชาติไทยตาม มาตรา 7 (2) แม้เหมยจะเกิดในราชอาณาจักรไทยก็ตาม เพราะเหมยเป็นบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ เหมยเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว และในขณะที่เกิดมารดาของเหมยเป็นผู้ที่ เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

สรุป

เหมยจะไม่ได้รับสัญชาติไทย

ข้อ 2 .นายสุดห่อคนสัญชาติไทยได้ทำสัญญาซื้อขายจรวดจำนวน 100 ลำจากนายเดวิดคนสัญชาติอเมริกันซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยทำสัญญาลงบันไดกันที่ประเทศสิงคโปร์ และขณะทำสัญญา จรวดทั้งหมดนั้นก็อยู่ที่สิงคโปร์ เมื่อซื้อขายกันแล้วปรากฏว่าเครื่องยนต์ของจรวดทั้ง 100 ลำนั้น อยู่ในสภาพชำรุดใช้การไม่ได้ นายสุดห่อจึงขอเปลี่ยน แต่นายเดวิดไม่ยอมเปลี่ยนให้โดยโต้แย้งว่า ตนในฐานะผู้ขายไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในการชำรุดที่วุ่นวายนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏอีกว่าสัญญาไม่ได้แสดงเจตนาไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าจะให้ใช้กฎหมายของประเทศใดบังคับแก่สัญญาลงบันไดกันนี้ ให้ท่านวินิจฉัยพร้อมทั้งยกหลักกฎหมายประกอบด้วยว่าหากศาลไทยรับข้อพิพาทที่วุ่นวายนี้ไว้พิจารณา ศาลไทยควรจะนำกฎหมายของประเทศใดขึ้นปรับแก้ข้อพิพาทที่วุ่นวายนี้ เพราะเหตุใด

คำตอบ

หลักกฎหมาย ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481

มาตรา 13 วรรคหนึ่ง “ปัญหาว่าจะพึงใช้กฎหมายใดบังคับสำหรับสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญหรือผล แห่งสัญญานั้น ให้วินิจฉัยตามเจตนาของคู่กรณี ในกรณีที่ไม้อาจยังทราบเจตนาชัดแจ้งหรือโดยปริยายได้ ถ้าคู่สัญญามี สัญชาติอันเดียวกัน กฎหมายที่จะใช้บังคับก็ได้แก่กฎหมายสัญชาติอันร่วมกันแห่งคู่สัญญา ถ้าคู่สัญญาไม่มีสัญชาติ อันเดียวกัน ก็ให้ใช้กฎหมายแห่งถิ่นที่สัญญานั้นได้ทำขึ้น”

วินิจฉัย

โดยหลักแล้ว การจะพิจารณาว่าจะใช้กฎหมายของประเทศใดบังคับแก่สาระสำคัญหรือผลของ สัญญานั้น กรณีเป็นไปตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการขัดกันฯ พ.ศ. 2481 มาตรา 13 วรรคหนึ่ง ซึ่งอาจแยกพิจารณา เป็นกรณี ตามลำดับได้ดังนี้

1. กรณีที่คู่สัญญาแสดงเจตนาไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายให้นำกฎหมายของประเทศใดมาใช้บังคับ ก็ให้นำกฎหมายของประเทศนั้นมาใช้บังคับ

2. กรณีที่ไม้อาจทราบเจตนาโดยชัดแจ้งหรือปริยายของคู่สัญญาเกี่ยวกับกฎหมายที่จะใช้ บังคับแก่สัญญา

(ก) ถ้าคู่สัญญามีสัญชาติเดียวกัน ให้ใช้กฎหมายสัญชาติของคู่สัญญามาใช้บังคับ

(ข) ถ้าคู่สัญญาไม่มีสัญชาติเดียวกัน กรณีเช่นนี้ให้ใช้กฎหมายแห่งถิ่นที่สัญญานั้นได้ทำขึ้นมาใช้บังคับ

กรณีตามอุทธรณ์ ศาลไทยควรจะนำกฎหมายของประเทศใดขึ้นปรับแก้ข้อพิพาทที่ว่า นายเดวิด (ผู้ขาย) จะต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สิน (จรวด) ที่ซื้อขายกันเพียงใดหรือไม่อันเป็นปัญหาในเรื่อง ผลของ สัญญา เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคู่สัญญาไม่ได้แสดงเจตนาไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าให้นำกฎหมาย ประเทศใดมาใช้บังคับแก่ผลของสัญญา จึงเป็นกรณีที่ไม้อาจยังทราบเจตนาโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายได้ว่า คู่สัญญาจะ ให้ใช้กฎหมายใดบังคับแก่ข้อพิพาทนี้ และเมื่อทั้งนายสุดห่อและนายเดวิดคู่สัญญาก็ไม่ได้มีสัญชาติ เดียวกัน กรณีเช่นนี้กฎหมายที่จะใช้บังคับจึงได้แก่ กฎหมายประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นกฎหมายแห่งถิ่นที่สัญญา ลงบันไดกันนี้ ได้ทำขึ้น ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการขัดกันฯ พ.ศ. 2481 มาตรา 13 วรรคหนึ่ง

ดังนั้น หากได้ความว่าศาลไทยรับข้อพิพาทที่วุ่นวายนี้ไว้พิจารณา ศาลไทยจึงควรนำกฎหมายประเทศ สิงคโปร์ ขึ้นมาปรับใช้แก้ข้อพิพาทดังกล่าว

สรุป

ศาลไทยควรนำกฎหมายประเทศสิงคโปร์ขึ้นมาปรับใช้แก้ข้อพิพาทดังกล่าวข้างต้น

ข้อ 3. นายโมฮัมหมัด สัตยาตชีเรีย ได้ใช้อาวุธปืนจี้เครื่องบินซึ่งจดทะเบียนประเทศฝรั่งเศสภายหลังที่ประตูเครื่องบินได้ถูกปิด และนักบินกำลังจะนำเครื่องบินเคลื่อนตัวออกจากช่องจอดไปยังทางขึ้นลง ของเครื่องบิน (Runway) ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยนายโมฮัมหมัดได้จับตัวนายเฟรเดอริก ผู้โดยสารอีกคนบนเครื่องบินดังกล่าวเป็นตัวประกันเพื่อต่อรองให้นักบินนำเครื่องบินไปลงจอดที่ ประเทศซีเรียแทนประเทศฝรั่งเศสอันเป็นปลายทางเดิม อย่างไรก็ตามนักบินได้นำเครื่องบินลงจอดที่ ท่าอากาศยานฝรั่งเศส ได้อย่างปลอดภัย โดยผู้โดยสารและลูกเรือได้ร่วมกันจับตัวนายโมฮัมหมัด ได้ในที่สุด และไม่มีผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บแต่อย่างใด ให้ท่านวินิจฉัยพร้อมทั้งยกหลักกฎหมายประกอบด้วยว่า การกระทำของนายโมฮัมหมัดเป็นความผิด ตามอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยการจัดการยึดอากาศยานโดยมิชอบ ค.ศ. 1970 หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

วินิจฉัย

อนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยการจัดการยึดอากาศยานโดยมิชอบ ค.ศ. 1970 มาตรา 1 บัญญัติว่า ความผิดฐานสลัดอากาศ หมายถึงบุคคลที่อยู่ในเครื่องบินลำนั้นกระทำการอันเป็นปรปักษ์ต่อความปลอดภัย ของอากาศยาน โดยใช้กำลังมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อจะยึดอากาศยาน หรือขัดขวางการควบคุมบังคับบัญชาของ อากาศยานให้เปลี่ยนเส้นทางการบินตามปกติไปสู่เส้นทางการบินตามความต้องการของตน ทั้งนี้รวมถึงการ พยายามกระทำความผิดตามอนุสัญญากรุงเฮกฯ เป็นการกระทำในขณะที่เครื่องบินกำลังบินหรืออยู่ระหว่างบิน หมายถึงระยะเวลาตั้งแต่เมื่อประตูเครื่องบินถูกปิดหลังจากได้มีการขึ้นเครื่องเรียบร้อยแล้ว จนกระทั่งประตูถูกเปิด เพื่อให้ลงจากเครื่องบินอีกครั้ง

ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว การกระทำของนายโมฮัมหมัดถือเป็นความผิดฐานสลัดอากาศ เนื่องจาก เป็นการใช้กำลังมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อที่จะยึดเครื่องบินให้เปลี่ยนเส้นทางบินไปลงจอดที่ประเทศซีเรีย แทนประเทศฝรั่งเศส และเป็นการกระทำภายหลังที่ประตูเครื่องบินได้ถูกปิดลง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาระหว่างบิน ตามอนุสัญญากรุงเฮกฯ แม้ว่าในที่สุดนักบินได้นำเครื่องบินลงจอดที่ท่าอากาศยานฝรั่งเศส ได้อย่างปลอดภัย โดยผู้โดยสารและลูกเรือได้ร่วมกันจับตัวนายโมฮัมหมัดได้ในที่สุด และไม่มีผู้เสียชีวิตหรือบาดเจ็บแต่อย่างใด การกระทำดังกล่าวก็ถือเป็นความผิดฐานสลัดอากาศตามมาตรา 1 แห่งอนุสัญญากรุงเฮกฯ ค.ศ. 1970 ซึ่งรวมถึง การพยายามกระทำความผิดด้วย

สรุป

การกระทำของนายโมฮัมหมัดเป็นความผิดฐานสลัดอากาศตามอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วย การจัดการยึดอากาศยานโดยมิชอบ ค.ศ. 1970

ข้อ 4. จงอธิบายฐานะพิเศษบางประการของผู้กระทำความผิดที่รัฐผู้รับคำขอสามารถยกขึ้นอ้างเพื่อปฏิเสธไม่ส่ง คนสัญชาติของตนให้ตามคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน มี 4 ประการ ได้แก่

คำตอบ

ฐานะพิเศษบางประการของผู้กระทำความผิดที่รัฐผู้รับคำขอสามารถยกขึ้นอ้างเพื่อปฏิเสธไม่ส่ง คนสัญชาติของตนให้ตามคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน มี 4 ประการ ได้แก่

1. บุคคลที่ถูกสั่งให้ปล่อยตัวแล้ว กล่าวคือ ถ้าบุคคลผู้ถูกขอให้ส่งตัวนั้นถูกศาลใดศาลหนึ่ง พิจารณาในความผิดที่ขอให้ส่งตัวมาแล้ว และศาลได้พิพากษายกฟ้องปล่อยตัวไปแล้ว หรือศาลได้พิพากษา ลงโทษและผู้นั้น

ได้รับ โทษแล้ว รัฐผู้รับคำขอย่อมมีสิทธิที่จะปฏิเสธการส่งตัวได้

2. มีโทษประหารชีวิตเพียงสถานเดียว ถ้าความผิดที่ขอให้ส่งตัวนั้น เป็นความผิดที่มีโทษหนัก คือ โทษประหารชีวิตสถานเดียว รัฐที่รับคำขอชอบที่จะปฏิเสธการส่งตัวนั้นได้ เพราะถือหลักมนุษยธรรมที่ว่า รัฐไม่ควรยอมเป็นเครื่องมือช่วยรัฐอื่นโดยส่งคนที่เข้ามาอยู่ในรัฐตนไปให้รัฐอื่นประหารชีวิตเสีย

3. ความผิดที่ขัดกับหลักศีลธรรมของรัฐที่รับคำขออย่างร้ายแรง เช่น การค้าทาส รัฐที่รับคำขอ ย่อมปฏิเสธที่จะส่งตัวทาสไปให้รัฐที่มีคำขอได้

4. บุคคลในขณะทูต ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้ให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ทางทูต ในการที่จะไม่ถูกฟ้องคดีอาญาในประเทศที่ไปประจำอยู่

ข้อ 5. จงอธิบายหลักในการพิจารณาคดีการเมืองของประเทศอังกฤษมาโดยครบถ้วนและถูกต้อง

คำตอบ

อธิบาย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีการเมืองของประเทศอังกฤษนั้น จะต้องประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความผิดต้องได้กระทำในขณะที่ไม่มีความสงบในทางการเมือง เช่น เกิดขึ้นในระหว่างที่มีการปฏิวัติรัฐประหาร ฯลฯ

2. ต้องมีความขัดแย้งระหว่างพรรคหรือกลุ่มตั้งแต่สองพรรคหรือสองกลุ่มขึ้นไป

3. แต่ละพรรคหรือกลุ่มต้องการให้อีกพรรคหรือกลุ่มยอมรับระบบการปกครองของตน

เมื่อครบองค์ประกอบ 3 ประการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ประเทศอังกฤษจะถือว่าความผิดนั้น เป็นการกระทำความผิดทางการเมืองซึ่งห้ามส่งผู้ร้ายข้ามแดน ดังนั้นหากมีคำร้องขอให้ประเทศอังกฤษส่ง ผู้ร้ายข้ามแดน และมีการต่อสู้ว่าความผิดที่ผู้ถูกขอให้ส่งข้ามแดนได้กระทำลงไปนั้น เป็นความผิดทางการเมือง ประเทศอังกฤษจะใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการพิจารณาคดี

ฉะนั้น เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าลำพังการกระทำของพวก ก่อการร้าย (Terrorists) ที่เพียงแต่ก่อความไม่สงบต่อการปกครองของรัฐก็ดี หรือการกระทำของพวกอนาธิปไตย (Anarchist) ซึ่งยึดถือลัทธิที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไม่ว่าในแบบใดก็ดีจึงไม่ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองเพราะ ผู้กระทำไม่ได้มุ่งหมายที่จะให้มีการปกครองไม่ว่าในรูปแบบใดเลย

ข้อ 6. นายปิแอร์คนสัญชาติฝรั่งเศสได้ปลอมเช็คนาคารแห่งหนึ่งในประเทศฝรั่งเศส และได้นำเช็คนับดังกล่าวมาขึ้นเงินในประเทศไทย ให้ท่านวินิจฉัยพร้อมทั้งยกหลักกฎหมายประกอบด้วยการ กระทำของนายปิแอร์เป็นความผิดตามกฎหมายใดหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

วินิจฉัย

กรณีตามอุทาหรณ์ การที่นายปิแอร์คนสัญชาติฝรั่งเศสได้ปลอมเช็คนาคารแห่งหนึ่งใน ประเทศฝรั่งเศส และได้นำเช็คนับดังกล่าวมาขึ้นเงินที่ประเทศไทยนั้น การกระทำของนายปิแอร์ดังกล่าวถือเป็น ความผิดฐาน

นอกระหว่างประเทศ ที่เรียกว่า “White Collar Crimes” ซึ่งหมายถึง การกระทำความผิด โดยบุคคลที่แต่งตัวสะอาดโก้หรู มีตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน เช่น ข้าราชการ นักธุรกิจ และสมุหบัญชี เป็นต้น

ซึ่งลักษณะของการกระทำความผิดประเภทนี้ มักเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน การทุจริต การฉ้อโกง หรือฉ้อโกง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการธุรกิจและการค้าต่าง ๆ รวมตลอดถึงการขโมยหรือบิดเบือนบัญชีบริษัทหรือ ปลอมแปลงสัญญาหรือตัวเงิน ไม่ว่าจะเป็นตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หรือเช็ค เป็นต้น ตัวอย่างเช่น พวกพ่อค้า หรือนักธุรกิจที่โกงหรือหลอกลวงการเสียภาษีให้แก่รัฐ สมุหบัญชีฉ้อโกงบริษัทที่ประกอบการธุรกิจหรือการค้าต่าง ๆ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าขายสินค้าควบคุมในตลาดมืด เป็นต้น

สรุป

การกระทำของนายปิแอร์ถือเป็นความผิดฐานฉ้อโกงระหว่างประเทศ (International Fraud) ที่เรียกว่า “White Collar Crimes”

ข้อ 7. ในปัจจุบันการวินิจฉัยคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนในประเด็นแห่งคดีว่าเป็นความผิดทางการเมืองหรือไม่นั้น ไม่มีหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับความผิดทางการเมืองบัญญัติหรือกำหนดไว้ จึงอยาก ทราบว่าการวินิจฉัยประเด็นแห่งคดีดังกล่าวข้างต้น มีแนวปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการนี้ ไว้บ้างหรือไม่ อย่างไร ให้ท่านอธิบายโดย ชัดเจนและครบถ้วน

คำตอบ

ในปัจจุบันการวินิจฉัยคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในประเด็นแห่งคดีว่าเป็นความผิดทางการเมือง หรือไม่นั้น มีแนวปฏิบัติหรือหลักการของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการนี้ ดังนี้

(1) ในกรณีที่ศาลที่วินิจฉัยคดีดังกล่าวตั้งอยู่ในประเทศที่มีหลักกฎหมายภายใน เกี่ยวกับความผิดทางการเมืองบัญญัติไว้โดยตรง ก็จะนำหลักกฎหมายดังกล่าวขึ้นวินิจฉัย ตัวอย่างเช่น หลัก กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสที่มีหลักว่า การจะเป็นความผิดทางการเมืองจะต้องเป็นการกระทำที่กระทบต่อ ธรรมนูญการปกครองและรัฐบาลโดยมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลง หรือล้มล้างหลักการปกครองของประเทศใน หลักใหญ่ (นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ) หรือหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษที่มีหลักว่า การจะเป็น ความผิดทางการเมืองได้นั้น จะต้องเป็นการกระทำความผิดในขณะที่ไม่มีความสงบทางการเมือง ระหว่าง คณะบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับระบบการปกครอง ตามที่ฝ่ายตนต้องการ เป็นต้น

(2) ในกรณีที่ศาลที่วินิจฉัยคดีดังกล่าวตั้งอยู่ในประเทศที่ไม่มีหลักกฎหมายภายใน เกี่ยวกับความผิดทางการเมืองบัญญัติไว้โดยตรง ก็ต้องอาศัยคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศนั้นเป็นหลัก

พิจารณา ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยไม่มีหลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางการเมืองไว้โดยตรง ก็ต้องอาศัยคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นหลักพิจารณา เพราะตามหลักกฎหมายไทยในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ให้ถือเป็นที่สุดทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ดังเช่น คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดี นายพลท้าวมาทิงกระเบิดที่นครเวียงจันทน์เพื่อทำการ ดำรงอำนาจในประเทศลาว แต่ไม่สำเร็จ จึงหนีเข้ามาใน เมืองไทยโดยขอลี้ภัยทางการเมือง แต่ทางฝ่ายรัฐบาลสาว ๆ หรือรัฐบาลไทยส่งตัวนายพลท้าวมาและพรรคพวก กลับไปดำเนินคดี แต่ศาลไทยปฏิเสธไม่ยอมส่งตัวให้ โดยถือว่านายพลท้าวมาและพรรคพวกเป็นผู้ต้องหาทาง การเมือง เป็นต้น

ข้อ 8. จงอธิบายหลักเกณฑ์และสาระสำคัญของข้อสรุปได้ของความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Crimes) พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบด้วย

คำตอบ

หลักเกณฑ์และสาระสำคัญของความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Crimes) มีว่า “ประเทศภาคีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศฯ ทุกประเทศ ย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาความผิด ดังกล่าวนี โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าประเทศนั้นจะเป็นประเทศเจ้าของท้องที่เกิดเหตุหรือประเทศผู้เสียหายหรือไม่ก็ตาม”

ตัวอย่างของความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่ การฉ้อโกงระหว่างประเทศ การกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเงินตรา การค้าทาสและการค้าหญิง การกระทำความผิดเกี่ยวกับสัลดอากาศ เป็นต้น

ข้อ 9. โปรดจงอธิบายบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศตามมาตรา 38 แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และลำดับศักดิ์ของกฎหมายระหว่างประเทศว่าเป็นอย่างไร

คำตอบ

บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศตามมาตรา 38 แห่งธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ได้แก่

1. อนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งวางหลักอันเป็นที่ยอมรับของรัฐ
2. จารีตประเพณีระหว่างประเทศที่เป็นหลักฐานของการปฏิบัติที่ได้การยอมรับว่าเป็นกฎหมาย
3. หลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชาติอารยะ
4. คำพิพากษาของศาล และคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิสูงสุด ในฐานะที่เป็นแนวทางเสริมในการกำหนดหลักกฎหมาย

ซึ่งบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ถ้าเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศ จารีตประเพณี ระหว่างประเทศ และหลักกฎหมายทั่วไปนั้นจะอยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการจัดลำดับศักดิ์ไว้แต่อย่างใด เพราะถือว่าต่างก็เป็นบ่อเกิดลำดับหลักที่กำหนดที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศและตามธรรมนูญ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ค.ศ. 1945 ก็ได้กำหนดไว้ว่า ให้ศาลซึ่งมีหน้าที่พิจารณาพิพากษากรณีพิพาทที่มาสู่ศาลตามกฎหมายระหว่างประเทศ จะต้องพิจารณาพิพากษาโดยใช้อุสัญญาระหว่างประเทศ จารีตประเพณีระหว่างประเทศ และหลักกฎหมายทั่วไปดังกล่าวข้างต้น

ส่วนคำพิพากษาของศาลและคำสอนของผู้ทรงคุณวุฒิสูงสุดนั้น เป็นเพียงแนวทางเสริมที่เป็น เครื่องช่วยให้ศาลวินิจฉัยหลักกฎหมาย และถือว่าเป็นที่มาหรือบ่อเกิดของกฎหมายในลำดับรอง

แต่อย่างไรก็ตาม ในการที่ศาลจะพิจารณาพิพากษากรณีพิพาทโดยใช้หลักต่าง ๆ อันถือว่าเป็นที่มา หรือบ่อเกิดของกฎหมายดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจศาลในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีโดยอาศัย หลักความยุติธรรม และความรู้สึกผิดชอบอันดี หากคู่ความตกลงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

อนึ่ง ลำดับศักดิ์ของกฎหมายระหว่างประเทศนั้น มีข้อยกเว้น 2 ประการ คือ

1. จะสร้างหลักกฎหมายระหว่างประเทศมาขัดแย้งกับ Just Cogent ไม่ได้ (Just Cogent เป็นหลักกฎหมาย

ตัวอย่างการตอบ: “ตอนเรียนมหาวิทยาลัย ดิฉันชอบศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานรัฐศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ และจิตวิทยา และศึกษาข้อมูลในบทเรียนก่อนจะถึงชั่วโมงเรียน จึงได้เกรดเฉลี่ยที่น่าพึงพอใจและได้เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง คณะครุศาสตรบัณฑิตค่ะ”

3.ตามความเข้าใจของคุณ คิดว่าตำแหน่งนี้ต้องรับผิดชอบงานอะไรบ้าง

ตอบให้สั้นและกระชับได้ใจความ แต่สิ่งสำคัญต้องมั่นใจว่าเข้าใจจริงๆ ถ้าไม่แน่ใจส่วนไหนไม่ต้องกลัวที่จะถาม อาจตั้งคำถามกลับในทำนองว่า เข้าใจตำแหน่งงาน แต่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับข้อมูลมากนัก อยากให้ช่วยอธิบายให้เข้าใจในเบื้องต้น ไม่ควรทำเป็นรู้ถ้าไม่รู้ เพราะถ้าตอบผิด นั้นหมายความว่า คุณไม่ได้ทำการบ้านมา และอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าคุณไม่ได้ให้ความสนใจกับงานนี้มากพอ

ตัวอย่างคำตอบ: “ในการเข้ารับงานราชการครู ดิฉันต้องดูแลเด็กๆ ในห้องเรียน และจัดเตรียมการเรียนการสอน แต่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับรายละเอียดเฉพาะของเนื้อหาที่ต้องสอนเด็กๆ อยากให้ช่วยอธิบายให้เข้าใจในเบื้องต้นได้ไหมค่ะ”

การสอบสัมภาษณ์งานราชการ คุณต้องเตรียมเอกสารให้พร้อม หากตอนสมัครคุณยื่นไว้ไม่ครบ เขาเปิดโอกาสให้คุณสอบในส่วนข้อเขียนก่อนได้ และต้องยื่นเอกสารที่เหลือเพิ่มเติมก่อนถึงวันสัมภาษณ์ ซึ่งเอกสารที่ต้องเตรียมในการเข้าทำงานราชการ มีดังนี้

- 1.บัตรประจำตัวผู้สอบ
2. บัตรประชาชน (ตัวจริง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
- 4.ปริญญาบัตร หรือวุฒิปัตร และทรานสคริป ฉบับภาษาไทย
- 5.หนังสือจดทะเบียนสมรส , หนังสือจดทะเบียนหย่า (ถ้ามี)
6. หนังสือเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี)
7. หนังสือรับรองตรวจสุขภาพ (ใบรับรองแพทย์)
8. ใบสำคัญทางทหาร (ถ้ามี)
9. ใบเฉพาะวิชาชีพ สำหรับบางตำแหน่ง เช่น การศึกษา ได้แก่ ใบประกอบวิชาชีพครู, วิศวกร ได้แก่ ใบอนุญาตวิชาชีพวิศวกรรม

ในวันสอบสัมภาษณ์งานราชการ ต้องแต่งกายให้เรียบร้อย ทรงผม เล็บมือต้องสะอาด ผู้ชายควรสวมเสื้อเชิ้ตสีสุภาพ ผูกเนคไท ส่วนผู้หญิงควรนุ่งกระโปรงคลุมเข่าหรือเหนือเข่าขึ้นมาไม่เกิน 1 นิ้ว สวมเสื้อเชิ้ต เสื้อแฟชั่น ทรงสุภาพและใส่ถุงด้วยก็ได้ ไม่ควรใส่เสื้อรัดรูปหรือเสื้อที่โชว์แขน แลงดการย้อมสีผมทอนสว่าง

เทคนิคดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่ต้องเตรียมตัวให้พร้อม นอกจากนี้คุณก็ต้องศึกษาลักษณะงานราชการในตำแหน่งที่สมัคร พร้อมทำความรู้จักและหาข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่จะเข้าทำงานให้มากที่สุดด้วย รับรองว่าการเตรียมตัวและเตรียมคำตอบของคุณจะต้องโดนใจและมัดใจกรรมการได้แน่นอน

----- ✍

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน